

Державна науково-педагогічна бібліотека України
імені В. О. Сухомлинського

Психолого-педагогічна думка в Україні:
П. Р. Чамата (1898–1969)

(з доробку українських дослідників діяльності вченого, 2007–2022)

Бібліографічний список

(до 125-річчя від дня народження П. Р. Чамати)

Укладач

Є. Ф. Демида,

молодший науковий співробітник

відділу педагогічного джерелознавства та біографістики

1. **Галів, М.** Проблема формування характеру особистості в історії розвитку української педагогічної думки (60-ті роки XIX – 60-ті роки XX століття) : монографія / Микола Галів. – Дрогобич : Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка, 2007. – 251 с. – Текст монографії доступний в інтернеті: https://shron1.chtyvo.org.ua/60060c58d7d6a/Problema_formuvannia_kharakteru_osobystosti_v_istorii_rozvytku_ukrainskoi_pedagogichnoi_dumky_60-ti_.pdf (дата звернення: 28.04.2023).

Про П. Р. Чамату згадано на с. 10, 54, 56, 67, 78, 80, 84, 86, 95, 96, 109, 117, 119, 121, 122, 126, 143–145, 148, 149, 154, 158, 159, 165, 168, 181, 183, 218, 244.

2. **Гончарук, О. В.** Формування самосвідомості учнів початкової школи: теоретичний аспект / О. В. Гончарук // Педагогічні науки : зб. наук. пр. / Херсон. держ. ун-т. – Херсон, 2009. – Вип. 53. – С. 190–196. – Бібліогр.:

11 назв. – Текст статті доступний в інтернеті:
<https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/1632> (дата звернення:
28.04.2023).

Про розкриття проблеми формування самосвідомості особистості в молодшому шкільному віці у працях П. Р. Чамати: с. 192–193.

3. **Гульбс, О. А.** Проблема розвитку свідомості та самосвідомості особистості викладача / Ольга Анатоліївна Гульбс, Ігор Валерійович Лантух // Психол. журн. – 2022. – № 8. – С. 17–27. – Бібліогр.: 28 назв. – DOI: <https://doi.org/10.31499/2617-2100.8.2022.258308>.

Про вивчення проблеми самосвідомості П. Р. Чаматою: с. 23.

4. **Гене́за** поняття «особистість» в українській психологічній науці : монографія / НАПН України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка ; за ред. В. В. Турбан. – Київ : Слово, 2020. – 177 с. – Текст монографії доступний в інтернеті: <https://lib.iitta.gov.ua/723178/> (дата звернення: 02.05.2023).

Про П. Р. Чамату згадано на с. 9, 41, 73–75, 139, 157, 174.

5. **Дічек, Н. П.** Внесок українських психологів у розвиток індивідуалізації і диференціації навчання школярів (60-ті рр. ХХ ст.) / Дічек Н. П. // Педагогічна освіта: теорія і практика: зб. наук. пр. / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, Ін-т педагогіки НАПН України. – Кам'янець-Подільський, 2015. – Вип. 18. – С. 407–419. – Бібліогр.: 41 назва. – Текст статті доступний в інтернеті: http://ped.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/18_2015.pdf#page=407 (дата звернення: 01.05.2023).

Про думку П. Р. Чамати з питання доцільності створення шкіл для обдарованих дітей: с. 410–411.

6. **Євдокімова, О. О.** Історія психології : навч. посіб. / О. О. Євдокімова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Вид. 2-ге, допов. – Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2020. – 320 с. – Текст посібника доступний в інтернеті: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10141> (дата звернення: 25.04.2023).

Із змісту: Павло Романович Чамата. – С. 219–221. – Бібліогр.: с. 229.

7. **Єщенко, М. М.** Науково-теоретичний аналіз проблеми розвитку самосвідомості вчителя / Єщенко М. М. // Імідж сучас. педагога. – 2017. – № 6. – С. 36–39. – Бібліогр.: 17 назв. – Текст статті доступний в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/isp_2017_6_11 (дата звернення: 28.04.2023).

Про структурні форми самосвідомості за П. Р. Чаматою: с. 37.

8. **Кузікова, С. Б.** Особистість у розвитку: потенціал суб'єктності як модус самозмінювання / Кузікова С. Б. // Наук. вісн. Херсон. держ. ун-ту. Серія: Психологічні науки. – 2016. – Вип. 1, т. 1. – С. 53–58. – Бібліогр.: 9 назв. – Текст статті доступний в інтернеті:

<https://pj.journal.kspu.edu/index.php/pj/article/view/608> (дата звернення: 01.05.2023).

Про дослідження П. Р. Чаматою проблем самосвідомості особистості: с. 56.

9. **Макарчук, Н. О.** Особистісна саморегуляція підлітків з порушеннями розумового розвитку : [монографія] / Н. О. Макарчук ; НАПН України, Ін-т спец. педагогіки. – Київ : Фенікс, 2014. – 446 с. – Текст монографії доступний в інтернеті: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/16458/> (дата звернення: 28.04.2023).

Про П. Р. Чамату згадано на с. 10, 29, 163, 279, 390, 408, 442.

10. **Мацейків, М.** Питання етнічної психології в науковій спадщині О. Потебні / Мирослав Мацейків. *Методологічні проблеми культурної антропології та етнокультурології* : зб. наук. пр. / Ін-т культурології Нац. акад. мистецтв України. – Київ, 2011. – С. 319–336. – Бібліогр.: 7 назв. – Текст доступний в інтернеті: <https://icr.org.ua/vydannya/knygy/metodologichni-problemy-kulturnoyi-antropologiyi-ta-etnokulturologiyi/> (дата звернення: 19.06.2023).

Вплив положення О. Потебні (1835–1891) про взаємозв'язок мови й мислення на психологічні дослідження П. Р. Чамати: с. 319, 326, 328, 329, 333.

11. **Орлова, Г. В.** Проблема виховання Я-концепції особистості у наукових джерелах ХХ ст. / Г. В. Орлова // *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді* : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т проблем виховання. – Київ, 2017. – Вип. 21, кн. 2. – С. 115–124. – Бібліогр.: 12 назв. – Текст статті доступний в інтернеті: <https://ojs.ipv.org.ua/index.php/zbirnyk/article/view/219> (дата звернення: 28.04.2023).

Про розгляд П. Р. Чаматою Я-концепції в аспекті становлення самосвідомості особистості: с. 116–117.

12. **Сафін, О. Д.** Теоретико-методологічні основи дослідження проблеми психологічної готовності майбутніх педагогів до професійної самореалізації / Сафін О. Д., Гуртовенко Н. В. // *Проблеми екстремальної та кризової психології* : зб. наук. пр. / Нац. ун-т цивіл. захисту України. – Харків, 2017. – Вип. 22. – С. 227–238. – Бібліогр.: 19 назв. – Текст статті доступний в інтернеті:

<https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/ProblemsOfExtremeAndCrisisPsychology/vol22/24.pdf> (дата звернення: 20.06.2023).

Про визначення П. Р. Чаматою психологічної готовності до праці: с. 231.

13. **Становлення** особистісної ефективності учнів в онтогенетичному вимірі : монографія / НАПН України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка ; [Г. О. Балл, М. Т. Дригус, Н. І. Мусіяка, І. В. Яворська-Ветрова] ; за ред.

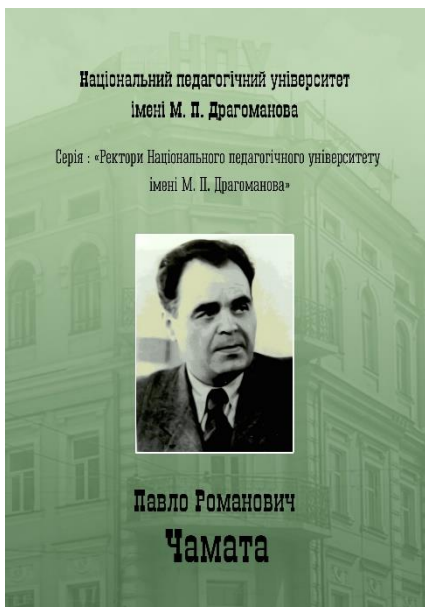
М. Т. Дригус. – Київ : Пед. думка, 2015. – 160 с. – Текст монографії доступний в інтернеті: <https://core.ac.uk/download/pdf/32309823.pdf> (дата звернення: 01.05.2023).

Про П. Р. Чамату згадано на с. 4, 33–37, 84, 85, 156, 157.

14. **Становлення особистості школярів з різними навчальними досягненнями в онтогенетичному просторі** : монографія / НАПН України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка ; за ред. М. Т. Дригус. – Київ : Ін-т психології ім. Г. С. Костюка ; Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. – 153 с. – Текст монографії доступний в інтернеті: https://lib.iitta.gov.ua/5296/1/drigus_mono.pdf (дата звернення: 10.06.2023).

Про П. Р. Чамату згадано на с. 40, 69–73, 76, 106, 152.

15. **Павло Романович Чамата** : біогр. нарис / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова ; [упоряд. Н. І. Тарасова ; авт. проєкту і наук. ред. Л. В. Савенкова ; авт. спогадів, наук. консультант Н. П. Чамата]. – Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2019. – 86 с. : портр., іл. – (Серія «Ректори НПУ імені М. П. Драгоманова»). – Текст доступний в інтернеті: <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/24759> (дата звернення: 24.04.2023).

Видання містить нарис науково-педагогічної і громадської діяльності П. Р. Чамати, перелік його публікацій, літератури про нього, світлини.

16. **Чернявська, С. М.** Психологічна готовність до діяльності як умова професійної самореалізації студентів-пілотів цивільної авіації / Чернявська С. М., Хохліна О. П. // *Moderní aspekty vědy : mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. et al. – Česká republika, 2021. – Sv. XIV. – §1.25. – S. 287–306.* – Бібліогр.: 26 назв. – Текст доступний в інтернеті: <https://dspace.nau.edu.ua/handle/NAU/54366> (дата звернення: 28.04.2023).

Про погляди П. Р. Чамати на структуру психологічної готовності до діяльності: с. 291, 293.

17. **Яворська-Ветрова, І. В.** Самоставлення у структурі самосвідомості особистості: аналіз теоретико-методологічних засад / Яворська-Ветрова Ірина Вікторівна // *Актуальні проблеми психології* : зб. наук. пр. Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. – Київ, 2017. – Т. 12 : Психологія творчості, вип. 23. – С. 329–337. – Бібліогр.: 11 назв. – Текст статті доступний в інтернеті: <http://appspsychology.org.ua/data/jrm/v12/i23/36.pdf> (дата звернення: 27.04.2023).

Про дослідження П. Р. Чаматою природи та сутності самосвідомості, її змісту та форм: с. 331.